

Datum

2021-03-18

Vår referens

Elin Ewers

Utredningssekreterare

elin.ewers@malmö.se

Tjänsteskrivelse**Återrapportering av budgetuppdrag 2020 om hur stadens insatser för att få fler arbetslösa Malmöbor i arbete kan skärpas**
GYVF-2020-4509**Sammanfattning**

I kommunfullmäktiges budget 2020 fick gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tillsammans med arbetsmarknads- och socialnämnden och servicenämnden i uppdrag att utifrån förändringarna i den nationella arbetsmarknadspolitiken, föreslå hur stadens insatser för att få fler arbetslösa Malmöbor i arbete kan skärpas. Ärendet innehåller en återrapportering av de åtgärder som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden genomfört inom ramen för det aktuella uppdraget och nämndens grunduppdrag. Nämnden arbetar kontinuerligt för att stärka sina insatser för att fler arbetslösa Malmöbor ska få tillgång till arbetsmarknaden. Under året har uppdraget i viss mån påverkats av pandemins effekter. Dessa konsekvenser berörs också i ärendet.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner återrapportering av uppdrag i budget 2020 om att skärpa stadens insatser för att få fler arbetslösa Malmöbor i arbete och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Kopia av G-Redovisning av budgetuppdrag om hur stadens insatser för att få fler Malmöbor i arbete kan skärpas

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2021-03-17

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2021-03-26

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

I kommunfullmäktiges budget 2020 fick gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tillsammans med arbetsmarknads- och socialnämnden och servicenämnden i uppdrag att utifrån förändringarna i den nationella arbetsmarknadspolitiken, föreslå hur stadens insatser för att få

fler arbetslösa Malmöbor i arbete kan skärpas. Ärendet innehåller en återrapportering av de åtgärder som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden genomfört inom ramen för det aktuella uppdraget och nämndens grunduppdrag. Nämnden arbetar kontinuerligt för att stärka sina insatser för att fler arbetslösa Malmöbor ska få tillgång till arbetsmarknaden. Under året har uppdraget i viss mån påverkats av pandemins effekter. Dessa konsekvenser berörs också i ärendet.

Vuxenutbildning

För staden utgör vuxenutbildningen en central funktion för att påverka sysselsättnings- och självförsörjningsnivån och det är den utbildningsform som möjliggör en gymnasieexamen för vuxna Malmöbor som saknar fullföljd gymnasieutbildning. Nämndens huvudfokus är att förbättra elevernas måluppfyllelse och progression för att de ska få den behörighet som krävs för att studera vidare eller få ett arbete.

Vuxenutbildningen har enligt läroplanen ett uppdrag att anpassa utbildningen efter varje individs behov och förutsättningar. Vuxenutbildningen ska därför sträva efter att erbjuda flexibla lösningar både när det gäller organisation, arbetssätt och arbetsformer. Det ska vara möjligt att kombinera studier i flera skolformer inom vuxenutbildningen men även studier med arbete.

Under pandemin har arbetstillfällena och därmed försörjningsmöjligheter för många Malmöbor försvunnit. Bland annat har service och handel varit en drabbad sektor där många unga Malmöbor har sin försörjning. Behovet av vidareutbildning och omskolning har genererat en ökad efterfrågan på reguljär utbildning. Denna ökning prognostiseras att fortsätta under kommande år. En större satsning har påbörjats under året i syfte att kunna erbjuda fler platser och samtidigt stärka och individualisera det stöd som erbjuds elever inom vuxenutbildningen.

Nämnden har under 2020 och inom ramen för det som är uppdraget fortsatt arbetet med att utveckla ytterligare studiealternativ där arbetsförberedande insatser och studier i olika former kombineras med praktik och anställning. Arbetet har även fortsatt för att utveckla samarbetet mellan vuxenutbildningens yrkesutbildningar och aktuell bransch. Dock har etablerade forum och samverkansytor mellan utbildning och bransch till viss grad försvårats av den pågående pandemin. Även genomförandet av arbetsplatsförlagt lärande (apl) har i vissa fall varit en utmaning under året. Det har varit svårare att tillhandahålla platser inom områden som har påverkats mycket av pandemin som till exempel vård- och omsorg, restaurang och hotell och turism.

Kombinationsutbildningar

Arbetet med att utveckla och utöka antalet platser inom kombinationsutbildningar har fortsatt under 2020. Kombinationsutbildningar är utbildningar där eleven studerar yrkeskurser parallellt med studier i sfi eller svenska som andraspråk. Flera utbildningar inom yrkes-sfi har startat under året, däribland kallskänka och anläggningsarbete.

En upphandling av yrkesvuxenutbildningar har genomförts under 2020 och ett avtal som sträcker sig fyra år framåt tecknades i januari 2021. Ytterligare avtal kommer att tecknas under det första halvåret 2021. De nya avtalen för upphandlad yrkesvux möjliggör en högre andel kombinationsutbildningar och bättre likvärdighet genom till exempel tillgång till en pedagogisk stödorganisation även för elever inom upphandlad verksamhet.

Utbildningsplikten

Arbetet har fortsatt under året för att säkra *Utbildningsplikten*, en verksamhet som efter en kraftig utökning under 2020 omfattar cirka 500 elever som via Arbetsförmedlingen hänvisas till sfi-studier. Inom ramen för detta samarbete har en utökad sammanhållen skoldag tagits fram där sfi-studierna kompletteras med orienteringskurser i digitalisering, språkstöd samt arbetslivsorientering. Ett studiespår och ett arbetsspår har skapats i syfte att möta målgruppens skilda behov.

Ambitionen är att fler ska hinna betydligt längre på sin resa mot gymnasiebehörighet eller sina studier mot ett yrke innan studiefinansieringsfrågan blir ett hinder. Om individerna som omfattas av utbildningsplikten inte kommer i arbete så är målet att de mot slutet av sin tid i etableringen ska vara kvar i sina sfi-studier, ha valt en yrkesinriktning och ha en planering mot arbete via praktik eller yrkesutbildning som kan fullföljas inom jobb- och utvecklingsgarantin. Yrkesutbildningen kan levereras inom det reguljära utbudet i form av exempelvis yrkespaket för de som har förutsättningar att klara denna utbildningsform. Tillsammans med Arbetsförmedlingen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen görs olika kombinationsutbildningar, yrkes-sfi och arbetsmarknadsutbildningar tillgängliga för målgruppen. Upplägget är en långsiktig satsning som ger individer utan grundläggande utbildning och utan arbetslivserfarenhet baskunskaper i svenska, det svenska samhället och en för målgruppen kortare väg till jobb.

Orienteringskurser

Inför 2020 planerades ett antal orienteringskurser inom vuxenutbildningen, det vill säga kurser som ska motsvara ett behov som inte går att möta upp i en nationell kurs. Orienteringskurser kan anordnas inom komvux på grundläggande och gymnasial nivå men också inom komvux som särskild utbildning på grundläggande och gymnasial nivå. De planerade kurserna har dock försenats på grund av pandemin och planeras att återupptas så snart gällande rekommendationer med tillhörande anpassningar upphör. Orienteringskurserna är av studieförberedande karaktär och målgruppen för dessa har i de flesta fall inte förutsättningar för att kunna genomföra kurser digitalt. De försenade orienteringskurserna har lett till ett minskat inflöde av elever till de planerade yrkespaketen inom ramen för jobbpakten.

Uppdragsutbildning

Under perioden har ett samarbete etablerats med hälsa, vård och omsorgsförvaltningen för att starta uppdragsutbildning för personal inom äldreården. Under hösten 2020 påbörjade 60 elever utbildningen. Satsningen är en del i det nationella äldreomsorgslyftet.

Extratjänster

Arbetet med extratjänster startades upp under året men har försenats av rådande pandemi och dess restriktioner. Arbetet under 2020 har inriktats på förberedande insatser. Från mars 2021 har rekryteringarna påbörjats med planen att starta anställningarna på enheterna i april 2021, under förutsättning att den successiva återgången till arbete på plats sker i den takt som är planerad för våra verksamheter. Planen kan komma att ändras utifrån smittläge och rekommendationer. I etapp 1 kommer 20 extratjänster att rekryteras, titeln kommer att vara servicevärd med tillhörande specificerade arbetsuppgifter. Förvaltningen har tillsammans med arbetsmarknads- och socialförvaltningen tillsatt en styrgrupp och har kontinuerlig dialog kring status för arbetsmarknadsinsatsen samt rekryteringsprocessen.

Stärkt samverkan inom vuxenutbildningen

Samarbetet mellan gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen har vidare fördjupats genom regelbundna möten kring olika samarbetsfrågor. Till exempel träffas vuxenutbildningens ledningsgrupper representanter från arbetsmarknads- och socialförvaltningen sex gånger per år för att utveckla samarbetet kring vuxenutbildning för försörjningsstödstagare.

Samarbetet mellan förvaltningarna är också en integrerad del av samarbetet mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen som bedrivs och följs upp inom ramen för den strategiska överenskommelsen mellan Malmö stad och Arbetsförmedlingen (SÖK). SÖK syftar till att få ut bästa möjliga resultat av Malmö stads och Arbetsförmedlingens insatser för att fler Malmöbor ska få arbete och utbildning och att fler företag ska växa och etablera sig. Samverkan inom ramen för SÖK är under ständig utveckling. Under 2020 har ett revideringsarbete genomförts av de lokala överenskommelserna där tjänstepersoner från stadskontoret, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, funktionsstödsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt Arbetsförmedlingen är involverade.

Under 2020 har också ett mer ingående operativt samarbete kring utbildningar etablerats mellan gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt Arbetsförmedlingen. Som resultat av arbetet bedöms medvetenheten om förvaltningarnas målgrupper ha ökat. Det gemensamma arbetet med jobbspår har utvecklats genom att nya jobbspår har tagits fram i samverkan med olika branscher och antalet utbildningsplatser har ökat. Jobbspårens utbildningsdelar bedrivs både inom vuxenutbildningen och som arbetsmarknadsutbildningar genom Arbetsförmedlingen. Just nu pågår ett arbete med att utveckla ett jobbspår som förbereder för studier, vars syfte är att öka antalet deltagare som börjar studera på Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildningar och inom reguljär vuxenutbildning.

Förvaltningen ingår också i arbetet med ESF-projektet *Samstart* i samarbete med Arbetsförmedlingen. Förvaltningen bidrar med personella resurser i projektet och ingår i såväl operativ verksamhet som lokal styrgrupp. Syftet med projektet är att utveckla modeller och strukturer som kan underlätta etableringen i arbetslivet för unga med funktionsnedsättning och unga i behov av samordnat stöd. Insatserna för elever pausades till följd av pandemin men har varit aktivt som arbetsform. Chefen för centrala elevhälsan har fått i uppgift att utvärdera projektet samt hitta arbetsformer för vidare arbete.

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

KAA-UngMalmö erbjuder ungdomar, i åldersgruppen 16–19 som varken arbetar eller studerar, stöd att återgå till studier eller hitta en annan meningsfull aktivitet för att skapa en hållbar utveckling och planering för framtiden. Ungdomarna erbjuds individbaserade åtgärder med huvudmålet att motivera dem till att påbörja eller återuppta en utbildning. Avseende utvecklingen av mål- och resultatstyrning för det kommunala aktivitetsansvaret har en modell för nivåbedömningar och progressionsmätningar implementerats under 2020. Nivåbedömningarna har bidragit till en tydligare bild av målgruppens behov och sammansättning.

Andelen ungdomar som gått vidare till studier är högre under året 2020 jämfört med tidigare mätperioder. Detta bedöms bland annat vara ett resultat av det systematiska kvalitet och utvecklingsarbete som verksamheten bedrivit. Verksamheten har fortsatt att fokusera på vidareutveckling av såväl de interna som externa processerna. Till exempel har verksamheten under 2020 utvecklat samarbetet med studie- och yrkesvägledningen inom både den egna

förvaltningen och grundskoleförvaltningen, vilket bedöms kunna förbättra elevernas möjligheter att göra väl underbyggda val kring sin studiegång.

KAA inledde också under 2020 ett samarbete med Heleneholms gymnasieskola och introduktionsprogrammet individuellt alternativ, vilket har möjliggjort för fler ungdomar att gå vidare till studier och/eller praktik. På Heleneholms gymnasium erbjuds möjligheten att studera på heltid, kombinera studier med praktik eller praktisera på heltid.

Under året har därtill ett utökat samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen utvecklats som en följd av regeringens satsning på ungas etablering på arbetsmarknaden i pandemins spår. Samarbetet som kallas *Jobb för unga* tillkommer utöver det befintliga samarbete som redan sker kring sommarjobb för unga. Totalt togs 44 platser fram under 2020 varav 30 platser tillsattes av ungdomar i KAA.

Under pandemin har verksamheten behövt upphöra med sin drop-in-verksamhet och har istället uppmuntrat ungdomarna att boka in digitala handläggarmöten. Fysiska möten har enbart skett med de individer som är helt nya eller där det inte fungerat med digitala möten. De digitala verktyg som funnits till hands har dock inte varit tillräckliga för att kunna upprätthålla en välfungerande kommunikation med ungdomarna. Verksamheten har även uppmärksammat att det psykosociala måendet hos många av ungdomarna inom KAA har påverkats negativt av pandemin.

När det gäller möjligheterna att erbjuda praktikplatser till ungdomar med låg studiemotivation ser verksamheten att valmöjligheterna har blivit mer begränsade än tidigare på grund av pandemin. Det är svårare utifrån rådande arbetsmarknadsläge – och andra effekter av pandemin – att erbjuda praktikplatser som är individuellt anpassade efter ungdomens behov och önskemål. Till exempel har möjligheten att erbjuda praktikplatser inom vård och omsorg, handel och café/restaurang påverkats negativt till följd av restriktioner kopplade till pandemin.

Ansvariga

[Här kommer namnet på de chefer som i systemet har godkänt ärendet inför nämnd att hämtas in automatiskt. Du behöver bara skriva något under denna rubrik om du INTE kommer att få ärendet godkänt digitalt.]